

บทคัดย่อ

การสร้างเกมแบบจำลองเพื่อการวางแผนการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชนเป็นการสร้างเครื่องมือในการวางแผนการรับรู้ในระบบข้อมูลข่าวสารที่มีสลับซับซ้อนภายใต้การเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยเฉพาะปัญหาสิ่งแวดล้อมและสภาวะโลกร้อนที่เกิดขึ้นใกล้ตัวมนุษย์มากที่สุด

การวิจัยครั้งนี้จะเป็นการเน้นการให้องค์ความรู้ความเข้าใจ เรื่องสิ่งแวดล้อม แก่เยาวชนโดยมีวัตถุประสงค์หลัก 4 ประการ คือ (1) วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยในโครงการที่อยู่อาศัยแนวตั้งของผู้มีรายได้น้อยในเขตเมือง (2) ศึกษาแบบจำลองที่เหมาะสมและการเตรียมข้อมูล เงื่อนไข และองค์ประกอบของแบบจำลองการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชนสำหรับผู้มีรายได้น้อยในเขตเมือง (3) พัฒนาแบบจำลองการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน เพื่อนำไปถ่ายทอดให้เกิดองค์ความรู้แก่เยาวชนในชุมชน และ (4) เสนอแนะแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชนสำหรับอาคารแนวตั้งที่เหมาะสม โดยศึกษารูปแบบของเกมแบบจำลองที่เหมาะสม ปัญหาขยะมูลฝอย และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากการสำรวจพื้นที่ การสัมภาษณ์ และการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มผู้อยู่อาศัยในชุมชน และมีการนำผลการวิเคราะห์มาสร้างเกมแบบจำลองและนำไปทดสอบในชุมชน 2 ครั้ง เพื่อพัฒนาเกมแบบจำลองให้สามารถสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจต่อเยาวชนในโครงการที่อยู่อาศัยแนวตั้งของผู้มีรายได้น้อยในเขตเมืองอื่น ๆ ได้

ผลการศึกษา พบ 2 ประเด็นหลักสำคัญที่ส่งผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ศึกษา คือ (1) พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยส่วนใหญ่จะทิ้งรวมกันแล้วนำไปทิ้งรวมกันยังปล่องทิ้งขยะโดยไม่มีการคัดแยกขยะ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นขยะเปียก จึงก่อให้เกิดกลิ่นเหม็นบริเวณโดยรอบ (2) การขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะภายในชุมชน เนื่องจากการขาดองค์ความรู้ความเข้าใจ การจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน และจากการทดลอง พบว่า การสร้างเกมจำลองสามารถสร้างการเรียนรู้และจัดการองค์ความรู้ในการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชนให้กับเยาวชนได้เป็นอย่างดี เนื่องจากการเล่นเกมทำให้เยาวชนสามารถสร้างความเข้าใจและสามารถสร้างความเพลิดเพลินให้กับเยาวชนได้มากขึ้น นอกจากนี้ได้เสนอแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน โดยการให้ความรู้ความเข้าใจต่อเยาวชน ในการแยกขยะก่อนทิ้ง การนำกลับมาใช้ใหม่ การจัดการของขยะได้ ฯลฯ ซึ่งจะแฝงอยู่ในเรื่องของกฎกติกาการเล่นบทบาทของผู้เล่นและการสร้างสถานการณ์จำลองให้ผู้เล่นเกิดความตระหนักถึงปัญหาและหันมาใส่ใจกับการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชนมากขึ้น ตลอดจนสามารถชี้แนะให้คนในครอบครัวปฏิบัติตามได้ ส่งผลให้ปริมาณขยะมูลฝอยลดลงอันเป็นหัวใจหลักของการจัดการขยะโดยชุมชน และนำไปสู่การจัดการแบบองค์รวมโดยชุมชนอย่างแท้จริงต่อไป